

Plenum

Torsdag 18.4.2024 kl. 15.59—17.55

2.2. Muntlig fråga om nedskärningar i sjukhustjänsterna (Katri Kulmuni cent)

Muntligt spörsmål MFT 70/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Kulmuni, varsågod.

Debatt

16.07 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kaksi viikkoa sitten kyselytunnilla te, arvoisa ministeri, kerroitte, että teillä on olemassa vaihtoehtoja ja te teette arvioita siitä, [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] millä muulla keinolla voisi mennä eteenpäin kuin tällä paljon kritisoidulla virkamiesesityksellä, joka tulee laittamaan siis nyt teidän päätöksellänne yöpäivystyksiä kiinni lukuisilta paikkakunnilta Suomessa ja laskemaan keskussairaalan tasoa Kemissä ja Savonlinnassa. Yöpäivystykset lakkaavat Raahesta, Jämsästä, Varkaudesta, Iisalimesta, Kouvolasta, Oulaisista, Salosta. Näillä alueilla asuu 200 000 suomalaista, yli 200 000 suomalaista, ja lisättynä siihen Länsi-Pohjan ja Itä-Savon alueet vielä huomattavasti enemmän.

Arvoisa ministeri, voisitteko te nyt kertoa, mistä ne teidän vaikutusarviot ja vaihtoehdot ovat, koska tehän hyväksyitte juuri sen esityksen, minkä kiistitte hyväksyväanne kaksi viikkoa sitten tässä salissa? [Eduskunnasta: Oliko muunneltua totuutta?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.08 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sairaalaverkkotyöryhmän esitys koostui kahdesta portaasta: ykkönen ja kakkonen. Sitä kakkosvaihtoehtoa olemme pyörítelleet ministereiden, eri puolueiden ministereiden, kesken koko maaliskuun ja huhtikuun ja hakeneet sellaista vaihtoehtoa, mikä meidän mielestämme olisi järkevä. Se on ollut hyvin vaikeaa, ja olen hyvin tyytyväinen siitä, että meidän puolueidemme puheenjohtajat sunnuntaina pääsivät yhteisymmärrykseen siitä, että tätä kakkosvaihetta ei tarvitse viedä eteenpäin vaan ykkösvaihe riittää. [Aki Lindén: Kiitos opposition!]

Ykkösvaiheessa nämä perusterveydenhuollon yksiköt, sairaalat, missä yleislääkäripäivystys on tällä hetkellä 24/7, ovat kaikki poikkeusluvalla. Osalla poikkeuslupa on päätty-mässä tämän vuoden lopussa, osalle se on myönnetty ensi vuoden loppuun. Hallitus on linjannut, että ensi vuoden loppuun asti nämä poikkeusluvut ovat voimassa myöskin heille, joilla se päättyisi jo tänä vuonna, mutta mikäli he hakevat uutta poikkeuslupaa, niin myön-nämme sen ensi vuoden loppuun asti.

Punkt i protokollet PR 37/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Mattila, olkaa hyvä.

16.09 Hanna-Leena Mattila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus lupasi hallitusohjelmassaan, että hyvinvointialueille annetaan työrauha. Tämä kuulosti meidän keskustalaisten korvaan hyvältä, koska kyseessä on historiallisen suuri uudistus ja aidosti halutaan, että se onnistuu. Sama näkemys oli kaikilla.

Todellisuus on ollut ihan toisenlaista. Työrauhasta ei ole ollut tietoaakaan, kun alueet on pakotettu tekemään jättisäästöjä. Monilla alueilla on päätetty rahapulassa sulkea terveysasemia ja [Perussuomalaisten ryhmästä: Kenen se sote-malli olikaan?] vähentää rajusti vanhusten hoitopaikkoja. Viimeisin sivallus hyvinvointialueille ja myös näitten alueitten ihmisille on ollut tämä sairaalaverkkoselvitys, jonka mukaan pieniä sairaaloita ajetaan alas. Arvoisa ministeri Juuso, miten te voitte seisoa tämän sairaalaverkkoselvityksen takana, kun esimerkiksi Etelä-Karjalassa on pystytty osoittamaan, että tämä ei tule tuottamaan säästöjä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.11 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei kukaan ole ajamassa alas sairaaloita. [Välihuutoja vasemmalta] Kyseessä on perusterveydenhuollon yöllisen yleislääkärin palveluun päättymisen. Edelleen hyvinvointialueiden päätöksillä siellä voidaan päivystää aamuseitsemästä iltakymmeneen, eli missään nimessä emme ole lopettamassa tai ajamassa näitä sairaaloita alas. Myöskin kaikki vuodeosastotoiminnot, mitä siellä on, voivat jatkaa toimintaansa ja järjestää tarvittavan päivystyksen niille osastoille. Päiväkirurgisia leikkauksia tullaan vapauttamaan. Niitä voi tehdä jatkossa myöskin sellaisissa sairaaloissa, missä ei ole ympärivuorokautista yhteispäivystystä eli jatkuvaa leikkaussalivalmiutta. Ei todellakaan ole puhe siitä, että olisimme ajamassa sairaaloita alas. Haemme nyt tehokasta työnjakoa eri sairaaloiden välillä. Ja tämä helpottaa hyvinvointialueiden taloudellista tilannetta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.12 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minulla sattuu olemaan tieto, että hallituksen päätös tarkoittaa 672 lääkärinviran vähentämistä terveyskeskuksissa, 472 hoitajanviran vähentämistä terveyskeskuksissa. Tämä tieto perustuu STM:n laskelmiin. Silloin kun hoitotakuu säädettiin, niin nämä olivat ne henkilölisäykset, jotka budjettoitiin, ja hyvinvointialueille tuli ensiksi 73 miljoonaa euroa ja sitten 123 miljoonaa euroa. Nyt te olette ottamassa pois 132 miljoonaa euroa. Siis kysymys ei ole nyt vain siitä, että normien tasoa lasketaan, vaan kysymys on siitä, että siitäkin niukasta lääkäri- ja hoitajamäärästä otetaan nyt rahaa pois 132 miljoonaa. Sehän oli hallituksen säästöpäätös ja kehysriihen yksi linjaus. Eli nyt tämä määrä lääkäreitä ja hoitajia otetaan pois sieltä terveydenhuollosta. Millä voitte perustella tätä, ministeri Juuso?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.13 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti yksikään lääkäri ei ilman työtä Suomessa jää. [Välihuuto vasemmalta] Tar-

Punkt i protokollet PR 37/2024 rd

koituksena on vähentää nimenomaan vuokralääkäreiden käyttöä. Vuokralääkäreiden käyttö on maksanut viime vuonna muistaakseni yhteensä 500 miljoonaa euroa hyvinvointialueille. Tämä on iso summa, ja ne ovat todella kalliita. [Suna Kymäläinen: No nythän niitä tulee sinne enemmän!] Tehtäväjaon odotusarvo on, että myöskin vuokralääkäreiden käyttö vähenee, jolloin hyvinvointialueet siinä säästävät. [Ben Zyskowicz: Eihän demareilla ole mitään tätä vastaan?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Forsgrén, olkaa hyvä.

16.13 Bella Forsgrén vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen lisäksi leikkaukset sosiaali- ja terveyspalveluihin uhkaavat vakavasti Suomen sote-palveluiden laatua ja vaarantavat kansalaisten lakisääteiset palvelut. Leikkuri kohdistuu erityisesti vammaisiin, ikäihmisiin ja muihin paljon palveluita tarvitseviin ihmisiin. Leikkauksilla haetaan nopeita säästöjä sokeana sille, että ne todellisuudessa tulevat vain kasvattamaan sote-menoja pitkällä aikavälillä. Hoitotakuun pidentämisellä höylätyt 132 miljoonaa haihtuvat harakoille, kun jonottaessa vaivat pahenevat ja lisäävät kalliimpien palveluiden tarvetta. Harvan ihmisen huoli paranee odottamalla.

Samaan aikaan hallitus lisää sata miljoonaa yksityisen terveydenhuollon Kela-korvauksiin, vaikkei tämä ei ohjaudu mitenkään niille, jotka eniten terveydenhuollon palveluita tarvitsevat, ei lyhennä julkisen hoitojonoja eikä houkuttele lääkäreitä julkiselle puolelle. Olsinkin kysynyt ministeri Juusolta: miksi juuri sinun ministerin hallintoala ei ole ollut tämän hallituksen prioriteetti? Ei kaikkialle ole tehty leikkauksia tällä tavalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Muistutan edustajia, että tässä salissa teitittelemme toisiamme. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.15 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuustilanne, kuten tiedätte, on muuttunut. Se tarkoittaa sitä, että meidän täytyy tiettyjä osa-alueita säästää mahdollisilta leikkauksilta. [Jussi Saramon välihuuto] Päinvastoin meidän täytyy lisätä sinne varoja. Puhun tässä nyt esimerkiksi sisäministeriön ja oikeusministeriön toimialoista.

Myöskin opiskelijoiden ja koululaisten kohdalla Suomessa meidän tilanteemme on todella paha, mielenterveysongelmat kasvavat, [Välihuutoja vasemmalta] lapset voivat yhä huonommin. Sieltä leikkaaminen ei ole mahdollista. Ainoa kohta, missä me voimme joitain toimenpiteitä tehdä, on kuntatalouden lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Ja me yritämme tehdä sen sillä tavalla tai teemme sen niin, että palvelut eivät kuitenkaan vaarannu. Meillä pysyy edelleenkin kiireellinen päivystys, ja tämä tarkoittaa sitä, että hyvinvointialueet voivat lisätä terveyskeskuksissaan [Puhemies koputtaa] tätä päiväaikaista perusterveydenhuollon päivystystä niin halutessaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Andersson, Li, olkaa hyvä.

16.16 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Juuso, jos nyt on niin, että rahat ovat niin loppu, että ne eivät millään riitä meidän julkisiin perusterveydenhuollon palveluihin, niin miten hallituksella voi olla satoja miljoonia euroja, [Jani Mäkelän välihuuto] jopa 500 miljoonaa euroa, laittaa yksityisiin terveyspalveluihin ja näi-

Punkt i protokollet PR 37/2024 rd

hin yksityisiin terveydenhuollon yrityksiin, joille te siis annatte jopa enemmän rahaa kuin mitä te olette nyt säästämässä pois hyvinvointialueilta? [Suna Kymäläisen välihuuto] Ja jos on niin, että meillä on niin kova pula lääkäreistä julkisella puolella — yksityisellähän niistä ei ole pulaa — niin mikä järki on lisätä rahoitusta sinne yksityiseen terveydenhuoltoon, jolloin sinne rekrytoidaan entistä enemmän lääkäreitä ja pula lääkäreistä julkisella puolella pahenee? Ja ministeri Juuso, jos on niin, niin kuin teitä tässä tulkitsin, että te tästä lakimuutoksesta huolimatta toivotte, että hyvinvointialueet kuitenkin pitäisivät kiinni siitä kahden viikon hoitotakuusta, niin miksi ihmeessä viette hyvinvointialueilta rahat?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.17 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Viime hallituksen aikana tehtiin sote-uudistus, jonka lopputulos on nyt meillä käsillä. Sote-palvelut ovat melkoisen sekaisin tällä hetkellä: [Perussuomalaisten ryhmästä: Kiitos SDP:n ja keskustan!] perusterveydenhoitoon on vaikea päästä, hoitojonot kasvavat ja hoitovelkaa on koronan jäljiltä.

Tämän hallituksen tehtävä on pyrkiä korjaamaan sote-uudistusta niin, että se alkaisi toimia, vastata ennennäkemättömään hoitaja- ja ylipäättään työvoimapulaan, joka johtuu ikääntyvästä väestöstä ja eläköitymisestä, [Vasemmalta: Leikkaamalla!] ja sen lisäksi meidän pitää pystyä ratkomaan nopeavaikuttaisia toimia. Siinä yhtälössä yksi keino on se, että palautamme edellisen hallituksen jäljiltä leikatut Kela-korvaukset ja pyrimme Kela-korvausten nostamisella vaikuttamaan siihen, että hoitojonoja pystytään purkamaan ja että tätä koronan aikana kertynyttä hoitovelkaa saadaan purettua, että ihmiset pääsevät nopeasti lääkäriin. Se on yksi toimi, ja se helpottaa kaikkia, koska se tekee myöskin tilaa julkiselle puolelle, siellä jonot helpottavat. Tämä on yksittäinen toimi. [Vasemmalta: Mihin tämä perustuu?] Isossa kuvassa sote-uudistuksen korjaaminen vaatii lukuisia toimia, myöskin osittain niiden mitoitusten tarkastelua, jotka edellinen hallitus teki ilman, että se varmisti rahoja ja sitä, että henkilöstö riittää.

Kyllä tässä on aika paljon korjattavaa, ja parhaamme teemme tilanteessa, jossa Suomen pitää myös välttää EU:n liiallisen alijäämän menettely. [Eduskunnasta: Sote on susi!]